

Polonia

Drepturi fundamentale - Polonia

Instanțe naționale

În temeiul *Constituției poloneze* ('*Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej*'/*Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej*'), orice persoană are dreptul la un proces echitabil și public, fără întârzieri nejustificate, în fața unei instanțe competente, independente și imparțiale. Aceasta înseamnă că litigiile referitoare la exercitarea drepturilor și libertăților garantate de dreptul național pot fi aduse în fața instanțelor naționale. Cauzele legate de dreptul civil, dreptul familiei și al minorilor, dreptul muncii și dreptul securității sociale, dreptul comercial, legislația privind falimentul, dreptul penal și dreptul penitenciar sunt examinate de instanțele de drept comun. Instanțele administrative monitorizează legalitatea acțiunilor întreprinse de autorități. Instanțele militare administrează actul de justiție în cadrul Forțelor Armate Poloneze, în limitele domeniului de aplicare prevăzut de legislația națională, precum și, în cazurile prevăzute de lege, cu privire la persoanele care nu sunt membre ale Forțelor Armate Poloneze.

Instanțele ordinare, administrative și militare operează în conformitate cu principiul acțiunii pe două niveluri, conform căruia o parte care este nemulțumită de modul în care a fost soluționată o cauză de către o instanță judecătorească poate formula o cale de atac împotriva hotărârii respective în fața unei instanțe superioare.

În plus, Constituția poloneză acordă fiecărei persoane ale cărei drepturi sau libertăți constituționale au fost încălcate dreptul de a depune o plângere constituțională la Curtea Constituțională (*Trybunał Konstytucyjny*). Această plângere poate fi întocmită numai de către un avocat pledant („*adwokat*”) sau un avocat consultant („*radca prawny*”) [excepție fac judecătorii („*sędziowie*”), procurorii („*prokuratorzy*”), avocații pledanți („*adwokaci*”), avocații consultanți („*radcowie prawni*”), notarii („*notariusze*”) sau profesorii ori doctorii în drept care se reprezintă pe ei-înșiși] și nu face obiectul taxelor judiciare. Plângerile pot viza un instrument de reglementare pe baza căruia o instanță sau o autoritate publică a pronunțat o hotărâre definitivă privind drepturile, libertățile sau îndatoririle prevăzute în Constituție.

INSTITUȚIILE NAȚIONALE PENTRU DREPTURILE OMULUI

Ombudsmanul („*Rzecznik Praw Obywatelskich*”)

Adresa: Aleja Solidarności 77, 00-090 Varșovia

Rolul Ombudsmanului este de a proteja drepturile și libertățile persoanelor și cetățenilor astfel cum sunt menționate în Constituție și în alte instrumente de reglementare.

Orice persoană are dreptul de a se adresa Ombudsmanului pentru a solicita asistență în cazurile care implică protecția drepturilor sau a libertăților sale care au fost încălcate de către autorități.

Cererile adresate Ombudsmanului nu implică cheltuieli.

După examinarea cererii, Ombudsmanul poate:

- să preia cazul;
- să indice căile de atac aflate la dispoziția solicitantului;
- să transmită cazul organismului competent;
- să refuze preluarea cazului.

Atunci când preia un caz, Ombudsmanul poate:

- să efectueze el însuși investigația;
- să solicite autorităților competente să examineze cazul sau o parte a acestuia;
- să solicite Seimului (camera inferioară a Parlamentului polonez) să însărcineze Biroul Suprem de Audit („*Najwyższa Izba Kontroli*”) cu efectuarea unui audit în vederea examinării cazului respectiv sau a unei părți a acestuia.

În timpul derulării procedurilor sale, Ombudsmanul are dreptul:

- să examineze orice caz la fața locului (inclusiv fără preaviz);
- să solicite clarificări și prezentarea dosarelor în oricare caz instrumentat de autoritățile în cauză;
- să solicite informații privind progresele înregistrate în legătură cu un caz instrumentat de instanțe, parchet și alte agenții de aplicare a legii și să solicite ca dosarele să fie prezentate Biroului Ombudsmanului, pentru a fi examinate, după încheierea procedurilor și pronunțarea deciziei;
- să solicite avize ale experților și alte avize.

După examinarea unui caz, Ombudsmanul poate:

- se explice reclamantului că nu a avut loc nicio încălcare a drepturilor și a libertăților;
- să invite autoritatea, organizația sau instituția a cărei acțiune a stat la originea încălcării drepturilor și libertăților să remedieze încălcarea în cauză, iar ulterior să monitorizeze punerea în aplicare a recomandărilor;
- să solicite ca autoritatea care supraveghează organismul în cauză să aplice măsurile prevăzute de lege;
- să solicite instituirea de proceduri și să ia parte la procedurile civile pendinte;
- să solicite ca procurorul competent să instituie proceduri precontencioase în cazurile care implică infracțiuni anchetate *ex officio*;
- să solicite instituirea de proceduri administrative, să depună plângeri la instanța administrativă și să ia parte la aceste proceduri;
- să prezinte o moțiune pentru sancțiuni și, de asemenea, o moțiune pentru anularea deciziei definitive în cazurile care implică infracțiuni minore;
- să introducă o acțiune sau o plângere în casație împotriva unei hotărâri definitive.

În cazul în care Ombudsmanul consideră că este necesară modificarea sau adoptarea unui instrument de reglementare a drepturilor și libertăților, acesta poate formula o solicitare în acest sens către autoritățile competente.

ORGANISME SPECIALIZATE ÎN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI

Ombudsmanul pentru copii („Rzecznik Praw Dziecka”)

Adresa: Przemysłowa 30/32, 00-450 Varșovia

Activitatea Ombudsmanului pentru copii vizează protecția drepturilor copilului, inclusiv:

- dreptul la viață și la asistență medicală;
- dreptul la creștere în cadrul unei familii;
- dreptul la condiții de viață decente;
- dreptul la educație;
- drepturile copiilor cu handicap;
- protecția copiilor împotriva tuturor formelor de violență, cruzime, exploatare, demoralizare, neglijență și alte rele tratamente.

Orice persoană are dreptul de a se adresa Ombudsmanului pentru copii în scopul de a solicita asistență în cazurile legate de protecția drepturilor sau a intereselor unui copil.

Cererile adresate Ombudsmanului pentru copii sunt gratuite.

În timpul derulării procedurilor sale, Ombudsmanul pentru copii poate:

- să examineze orice caz la fața locului (inclusiv fără preaviz);
- să solicite ca organismele în cauză să furnizeze clarificări sau informații sau să pună la dispoziție dosarele;
- să solicite avize ale experților și alte avize.

După examinarea unui caz, Ombudsmanul pentru copii poate:

- să solicite organismelor competente să ia măsuri în beneficiul copilului;

- să solicite instituirea unor măsuri disciplinare sau impunerea unor sancțiuni disciplinare în cazul în care se constată că organismul în cauză a încălcat drepturile sau interesele copilului;
- să participe la procedurile desfășurate în fața Curții Constituționale care au fost instituite la solicitarea Ombudsmanului sau în cazurile de plângeri constituționale care au un impact asupra drepturilor copiilor;
- să prezinte moțiuni Curții Supreme („*Sąd Najwyższy*”) pentru soluționarea divergențelor în interpretarea reglementărilor legale care privesc drepturile copiilor;
- să introducă o acțiune sau o plângere în casație;
- să solicite instituirea de proceduri și să ia parte la procedurile civile pendinte;
- să participe la procedurile în care sunt implicați minori;
- să solicite ca procurorul competent să instituie proceduri precontencioase în cazurile care implică infracțiuni;
- să solicite instituirea de proceduri administrative, să depună plângeri la instanța administrativă și să ia parte la aceste proceduri;
- să prezinte o moțiune pentru sancțiuni în cazurile care implică infracțiuni minore.

În cazul în care Ombudsmanul pentru copii consideră că este necesară modificarea sau adoptarea unui instrument de reglementare a drepturilor copiilor, acesta poate formula o solicitare în acest sens către autoritățile competente.

Ombudsmanul pacienților („*Rzecznik Praw Pacjenta*”)

Adresa: Młynarska 46, 01-171 Varșovia

Ombudsmanul pacienților este organismul competent pentru protejarea drepturilor pacienților.

Orice persoană are dreptul să se adreseze Ombudsmanului pacienților pentru a solicita asistență în cazul în care au fost încălcate drepturile unui pacient.

Cererile adresate Ombudsmanului pacienților sunt gratuite.

După examinarea cererii, Ombudsmanul pacienților poate:

- să preia cazul;
- să indice căile de atac aflate la dispoziția solicitantului;
- să transmită cazul organismului competent;
- să refuze preluarea cazului.

Atunci când preia un caz, Ombudsmanul pacienților poate:

- să efectueze el însuși investigația;
- să solicite autorităților competente să examineze cazul sau o parte a acestuia.

În timpul derulării procedurilor sale, Ombudsmanul are dreptul:

- să examineze orice caz la fața locului (inclusiv fără preaviz);
- să solicite clarificări și prezentarea dosarelor în oricare caz instrumentat de autoritățile în cauză;
- să solicite informații privind progresele înregistrate într-un caz instrumentat de instanțe, parchet și alte agenții de aplicare a legii și să solicite ca dosarele să fie prezentate Biroului Ombudsmanului pacienților, pentru inspecție, după încheierea procedurilor și pronunțarea deciziei;
- să solicite avize ale experților și alte avize.

După examinarea unui caz, Ombudsmanul poate:

- să explice reclamantului că nu a existat nicio încălcare a drepturilor pacientului;
- să invite autoritatea, organizația sau instituția despre a cărei acțiune s-a constatat că încalcă drepturile pacienților să remedieze încălcarea în cauză;
- să solicite autorității care supraveghează organismul menționat anterior să aplice măsurile prevăzute de lege;

- să solicite instituirea de proceduri și să ia parte la procedurile civile pendinte.

În cazul în care Ombudsmanul pacienților consideră că este necesară modificarea sau adoptarea unui instrument de reglementare a drepturilor pacienților, acesta poate formula o solicitare în acest sens către autoritățile competente.

Inspectorul General pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal („*Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych*”)

Adresa: Stawki 2, 00-193 Varșovia

Inspectorul general este organismul competent pentru protecția datelor cu caracter personal.

În cazul în care au fost încălcate dispozițiile Legii privind protecția datelor („*ustawa o ochronie danych osobowych*”), persoanele vizate pot depune o plângere la Inspectorul General.

Procedurile administrative derulate de inspectorul general constau în examinarea procesului de prelucrare a datelor cu caracter personal ale reclamantului.

Atunci când derulează procedurile, inspectorul general, inspectorul general adjunct și personalul autorizat au dreptul:

- să intre în incintele în care se află sistemul de evidență a datelor și, de asemenea, în incintele în care sunt prelucrate datele și să efectueze controalele necesare;
- să solicite clarificări și să convoace și să interogheze persoane fizice pentru a stabili faptele;
- să verifice toate documentele și datele care sunt direct legate de chestiunile care fac obiectul inspecției și să obțină copii ale acestora;
- să inspecteze echipamentele, mijloacele mass-media și sistemele informatice utilizate pentru prelucrarea datelor;
- să solicite avize ale experților și alte avize.

După desfășurarea procedurilor, inspectorul general - în cazurile în care se constată că reglementările au fost încălcate - emite o decizie prin care se dispune restabilirea conformității, inclusiv:

- eliminarea neregulilor;
- completarea, actualizarea sau rectificarea datelor cu caracter personal, punerea acestora la dispoziție sau abținerea de la a face acest lucru;
- luarea de măsuri suplimentare pentru protejarea datelor cu caracter personal;
- întreruperea transferului de date cu caracter personal către o țară terță;
- securizarea datelor sau transferarea lor către alte organisme;
- ștergerea datelor cu caracter personal.

Fără a aduce atingere celor de mai sus, pe baza informațiilor colectate în cursul examinării cazului, inspectorul general, din oficiu, decide dacă își exercită următoarele competențe:

- să transmită o scrisoare către organismul vizat de plângerea în cauză;
- să solicite instituirea de măsuri disciplinare sau de altă natură împotriva contraveniențelor, în temeiul legii;
- să notifice infracțiunea suspectată unei agenții de aplicare a legii.

În cazul în care inspectorul general consideră că este necesară modificarea sau adoptarea unui instrument de reglementare a protecției datelor cu caracter personal, acesta poate formula o cerere în acest sens către autoritățile competente.

Comisarul Guvernului pentru Egalitatea de Șanse („*Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania*”)

Adresa: Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Varșovia

Comisarul Guvernului reprezintă organismul responsabil pentru punerea în aplicare a politicilor guvernului privind egalitatea de șanse și combaterea discriminării.

Orice persoană are dreptul să depună o plângere, cerere sau petiție la comisarul Guvernului.

Nu se percep taxe pentru depunerea unei plângeri, cereri sau petiții.

În cazul în care răspunsul la cele de mai sus necesită o examinare prealabilă și clarificarea situației de fapt din speță, comisarul Guvernului colectează elementele de probă necesare. În acest scop, acesta poate să solicite altor autorități să furnizeze dovezile și clarificările necesare.

Plângerea, cererea sau petiția ar trebui să fie tratată fără întârziere nejustificată:

- în termen de o lună, în cazul unei plângeri sau cereri;
- în termen de trei luni, în cazul unei petiții.

Comisarul Guvernului informează solicitantul cu privire la modul în care a fost soluționat cazul.

În cazul în care se constată că principiul egalității de tratament a fost încălcat, comisarul Guvernului ia măsuri pentru eliminarea sau atenuarea efectelor unor astfel de încălcări.

În cazul în care comisarul Guvernului consideră că este necesară modificarea sau adoptarea unui instrument de reglementare a egalității de șanse și a combaterii discriminării, acesta poate formula o cerere în acest sens către autoritățile competente.

Comisarul Guvernului pentru Persoanele cu Handicap („Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych)

Comisarul Guvernului exercită supravegherea de fond a efectuării sarcinilor care decurg din *Legea privind reabilitarea profesională și socială și ocuparea forței de muncă (Legea privind persoanele cu handicap) (ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)*.

Comisarul Guvernului supraveghează emiterea de certificate de handicap și stabilirea gradului de invaliditate.

Orice persoană are dreptul să depună o plângere, cerere sau petiție la comisarul Guvernului.

În cazul în care răspunsul la cele de mai sus necesită o examinare prealabilă și clarificarea situației de fapt din speță, comisarul Guvernului colectează elementele de probă necesare. În acest scop, acesta poate să solicite altor autorități să furnizeze dovezile și clarificările necesare.

Plângerea, cererea sau petiția ar trebui să fie tratată fără întârziere nejustificată:

- în termen de o lună, în cazul unei plângeri sau cereri;
- în termen de trei luni, în cazul unei petiții.

Comisarul Guvernului informează solicitantul cu privire la modul în care a fost soluționat cazul.

În cazul în care, în cadrul activității de supraveghere, comisarul Guvernului constată că există îndoieli întemeiate cu privire la faptul dacă o hotărâre reflectă situația de fapt din speță sau că este posibil ca o hotărâre să fi fost pronunțată în mod ilegal, acesta poate să solicite autorității competente:

- anularea hotărârii;
- reluarea procedurii.

ALTE ORGANISME SPECIALIZATE

Consiliul Național al Audiovizualului („Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji”)

Adresa: Skwer kard. S. Wyszyńskiego 9, 01-015 Varșovia

Consiliul Național al Audiovizualului protejează libertatea de exprimare în cadrul emisiunilor de radio și televiziune, protejează autonomia furnizorilor de servicii mass-media și interesul public și asigură caracterul deschis și pluralist al radioului și televiziunii.

Orice persoană are dreptul să depună o plângere, cerere sau petiție adresată consiliului.

Nu se percep taxe pentru depunerea unei plângeri, cereri sau petiții.

În cazul în care plângerea se referă la o anumită emisiune, reclamantul trebuie să precizeze data și ora emisiunii, numele canalului și titlul emisiunii (sau oricare alte informații care permit identificarea emisiunii care face obiectul plângerii).

Președintele consiliului poate solicita furnizorului de servicii mass-media să prezinte toate dovezile, documentele și clarificările necesare pentru a afla dacă prestatorul a acționat în conformitate cu legea.

Plângerea, cererea sau petiția ar trebui soluționată fără întârziere nejustificată: în termen de o lună în cazul unei plângeri sau cereri și în termen de trei luni în cazul în care este vorba despre o petiție.

Consiliul informează solicitantul cu privire la modul în care a fost soluționat cazul.

Președintele consiliului poate solicita ca furnizorul de servicii mass-media să înceteze furnizarea serviciilor mass-media în cazul în care acestea încalcă legea.

În anumite cazuri, președintele consiliului poate impune o sancțiune financiară furnizorului de servicii mass-media.

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Având în vedere retragerea Regatului Unit din Uniunea Europeană, statele membre responsabile cu gestionarea paginilor cu informații naționale actualizează în prezent conținutul de pe acest site. Eventualele fragmente care nu reflectă încă retragerea Regatului Unit nu apar intenționat pe site și vor fi modificate în curând.

Ultima actualizare: 23/01/2018